

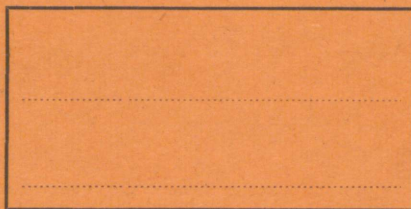
JOH. KAIS

Õpilase arvutusvihk

2. õppeaasta

3. vihk

80 : 16 = 5

(Õpilase ja kooli nimi)

4. trükk

K. K.-Ü. „T Ö Ö K O O L” T A L L I N N, 1940

Hinnakiri.

	Kr.	Senti	Kr.	Senti		Kr.	Senti	Kr.	Senti
Värvpliatsid					1 kg petrooleumi				
1 vihk					1 lambiklaas				
1 joonistusvihk					1 pakk tikke				
1 pliats					Kirju seep (tükk)				
1 kummi					1 kg kompvekke				
1 sulepea					1 tahvel šokolaadi				
1 kg suhkrut					1 m pesuriiet				
1 kg mannat					1 tosin pesunööpe				
1 kg kartulijahu					1 rull niiti				
1 kg võid					Pearätik				
1 kg soola					Taskurätik				
1 kg leiba									

A-9742

1. Kordamisülesandeid.

(Kuupäev)

1) Leili mõõtis endale 56 cm paela, kuid see oli 14-ne cm võrra vähem kui tarvis. Mitu

Arvutamine.

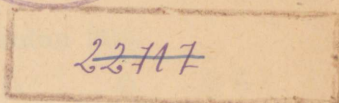
cm paela pidi Leili võtma? Vastus:

2) Heino ütles: „Isa, anna mulle 5-sendine raha, siis on mul 80 senti.“ Heinol oli

3) Meeme ütles 82, kuid see on õigest vastusest 6-e võrra rohkem. Õige vastus on

2-56614

Kriipsutan alla hõlpsamini liidetavad või lahutatavad arvud. Järelekatsumine: arvutan uuesti teissuguses järjekorras.

$$\begin{array}{r}
 4) \quad 8 \quad 16 \quad 37 \quad 25 \\
 \quad 7 \quad 9 \quad 8 \quad 17 \\
 46 \quad 16 \quad 42 \quad 35 \\
 \hline
 13 \quad 34 \quad 7 \quad 6
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 5) \quad 6 \quad 17 \quad 35 \quad 26 \\
 \quad 28 \quad 8 \quad 6 \quad 38 \\
 17 \quad 36 \quad 27 \quad 7 \\
 \quad 4 \quad 23 \quad 14 \quad 12 \\
 \hline
 43 \quad 12 \quad 15 \quad 8
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 6) \quad 76 + 8 + 6 + 5 + 4 = \\
 \quad 58 + 17 + 2 + 6 + 4 = \\
 \quad 8 + 23 + 9 + 12 + 7 = \\
 \quad 4 + 8 + 36 + 22 + 9 = \\
 \quad 9 + 7 + 11 + 46 + 13 = \\
 \quad 46 + 28 + 12 + 4 + 10 =
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 7) \quad 48 - 5 + 16 - 8 + 4 = \\
 \quad 57 + 18 - 17 - 6 + 2 = \\
 \quad 92 - 13 + 12 - 7 + 8 = \\
 \quad 100 - 54 + 21 - 6 + 9 = \\
 \quad 84 + 9 - 44 + 21 + 12 = \\
 \quad 61 - 18 + 6 - 31 + 24 =
 \end{array}$$

Vaba töö: Liidan järgnevate arvudega kahekohalisi arve nii, et
saan täiskümned. Arvutan 100 piires.

37 62 18 45 29 74 88 16 55 22 43 71 39 82 66

37
23

2. Veel liitmise ja lahutamise kordamist.

1) Ainol on 48 senti, Leida rahasummani puudub tal veel 27 senti.

Leidal on

Arvutamine.

(Kuupäev)

2) Leida ostis oma rahaga vihke ja sulgi. Nüüd on tal veel 39 senti. Kui palju raha kulutas Leida?

Vastus:

3) Kaljo arvutas: „Mul on 36 senti. Isalt saan veel 45 senti, siis on mul 80 s.“ Kaljo eksis, sest tal oleks siis olnud senti.

Kas on õigesti arvutatud? Vale lahenduse kriipsutan läbi.

4) 29	25	8	24	5) 17	20	9	36
5	33	56	18	22	19	24	8
12	16	7	16	9	13	29	31
12	8	14	22	8	37	5	12
<u>33</u>	<u>14</u>	<u>13</u>	<u>19</u>	<u>34</u>	<u>7</u>	<u>13</u>	<u>6</u>
91	96	97	100	90	95	70	94

6) $6 - 3 + 14 + 17 - 8 = 26$ 7) $66 - 7 + 3 + 6 - 13 = 55$

$42 + 9 - 8 - 21 + 6 = 29$ $54 - 6 - 10 - 8 + 2 = 32$

$5 + 17 + 25 - 8 - 13 = 27$ $43 + 6 - 13 - 4 + 5 = 38$

$8 + 7 - 12 + 23 + 32 = 59$ $72 + 8 - 15 + 12 - 5 = 71$

Kirjutan puuduva arvu omale kohale:

8) $64 + 18 - \dots = 53$ 9) $8 + 5 - 6 + 7 + \dots = 20$

$93 - 17 + \dots = 85$ $5 + 6 - 8 + 9 - \dots = 5$

$33 + 45 + \dots = 91$ $13 + 6 + 5 - 8 + \dots = 18$

$84 - 11 - \dots = 57$ $9 + 4 - 8 + 7 - \dots = 9$

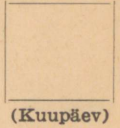
$48 + 16 - \dots = 39$ $14 - 8 + 36 - 11 - \dots = 17$

Vaba töö: Valin arve 80 ja 100 vahel. Lahutan igast arvust järge-
mööda kolm arvu, nii et saan 0. (10 harjutust.)

$$84 - 32 - 9 - 43 = 0$$

80	80	80	80	80	80	80	80
81	81	81	81	81	81	81	81
82	82	82	82	82	82	82	82
83	83	83	83	83	83	83	83
84	84	84	84	84	84	84	84
85	85	85	85	85	85	85	85
86	86	86	86	86	86	86	86
87	87	87	87	87	87	87	87
88	88	88	88	88	88	88	88
89	89	89	89	89	89	89	89
90	90	90	90	90	90	90	90

3. Korrutamise kordamist.

Arvutamine.

- 1) Arno tahtis osta endale 6 vesivärvi à 7 senti, kuid leidis, et raha tuleb puudu 12 senti. Arnol oli raha senti.
- 2) Siis otsustas Arno osta sama palju, kuid odavamaid vesivärve. Kui palju maksis nüüd vesivärv? Vastus:
- 3) Raha on 7 viiesendist ja 9 kahesendist? See on kokku

4) Kirjutan korrutamistabeli.

$2 \cdot 1 =$	$3 \cdot 1 =$	$4 \cdot 1 =$	$5 \cdot 1 =$	$6 \cdot 1 =$
$2 \cdot 2 =$	$3 \cdot 2 =$	$4 \cdot 2 =$	$5 \cdot 2 =$	$6 \cdot 2 =$
$2 \cdot 3 =$	$3 \cdot 3 =$	$4 \cdot 3 =$	$5 \cdot 3 =$	$6 \cdot 3 =$
$2 \cdot 4 =$	$3 \cdot 4 =$	$4 \cdot 4 =$	$5 \cdot 4 =$	$6 \cdot 4 =$
$2 \cdot 5 =$	$3 \cdot 5 =$	$4 \cdot 5 =$	$5 \cdot 5 =$	$6 \cdot 5 =$
$2 \cdot 6 =$	$3 \cdot 6 =$	$4 \cdot 6 =$	$5 \cdot 6 =$	$6 \cdot 6 =$
$2 \cdot 7 =$	$3 \cdot 7 =$	$4 \cdot 7 =$	$5 \cdot 7 =$	$6 \cdot 7 =$
$2 \cdot 8 =$	$3 \cdot 8 =$	$4 \cdot 8 =$	$5 \cdot 8 =$	$6 \cdot 8 =$
$2 \cdot 9 =$	$3 \cdot 9 =$	$4 \cdot 9 =$	$5 \cdot 9 =$	$6 \cdot 9 =$
$2 \cdot 10 =$	$3 \cdot 10 =$	$4 \cdot 10 =$	$5 \cdot 10 =$	$6 \cdot 10 =$

Jätkan ise järgmisel leheküljel.

Korrutamistabeli järg.

$$7 \cdot 1 =$$

$$8 \cdot 1 =$$

$$9 \cdot 1 =$$

$$10 \cdot 1 =$$

$$7 \cdot 2 =$$

4. Jagamise kordamist.

Arvutamine.

(Kuupäev)

- 1) Rein ostis endale 5 sulge ja Vellole 4 sulge. Ta maksis kokku 54 senti. Järgmisel päeval tõi Vello Reinule oma sul-

gede eest senti.

- 2) Ennul oli 56 senti taskuraha. Kui palju võib ta sellest iga päev kulutada, et raha jätkuks üheks nädalaks?

Vastus: senti.

- 3) Linda mõtles: „Vajan 48 senti, kuid see on 6 korda rohkem, kui mul on.“

Lindal oli senti.

Missuguste arvudega 2-st 9-ni jaguvad järgmised arvud? Jagaja ja jagatis olgu alla 10.

4) $12 : =$ 5) $16 : =$ 6) $18 : =$ 7) $24 : =$

$12 : =$ $16 : =$ $20 : =$ $24 : =$

$12 : =$ $16 : =$ $20 : =$ $28 : =$

$12 : =$ $18 : =$ $21 : =$ $28 : =$

$15 : =$ $18 : =$ $24 : =$ $30 : =$

$15 : =$ $18 : =$ $24 : =$ $30 : =$

8) $32 : =$ 9) $36 : =$ 10) $48 : =$ 11) $63 : =$

$32 : =$ $40 : =$ $54 : =$ $64 : =$

$35 : =$ $42 : =$ $54 : =$ $72 : =$

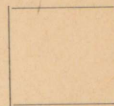
$35 : =$ $42 : =$ $56 : =$ $72 : =$

$36 : =$ $48 : =$ $56 : =$ $81 : =$

Vaba töö: Jagan 4-ga ja 5-ga (6-ga) arve, mis annavad jäägi 1.
Jagatis olgu alla 10. (Iga jagajaga 8 harjutust.)

$9 : 4 = 2 \text{ (j. 1)}$ $11 : 5 = \dots\dots\dots \text{ (j. 1)}$ $13 : 6 = \dots\dots\dots \text{ (j. 1)}$

5. Suuremate arvude korrutamistabel.

(Kuupäev)

·	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
2	2 2	2 4								
3	3 3									
4										
5										
6										
7										
8										
9										

Panen tähele: $2 \cdot 12 = 12 \cdot 2$

$5 \cdot 15 = 15 \cdot 5$; jne.

·	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
2														
3														
4														

$2 \cdot 23 = 23 \cdot 2$; jne.

·	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
2																

Vaba töö: Kirjutun korrutised $2 \cdot (21, 22, \dots, 35)$ summana.

$$2 \cdot 21 = 21 + 21 = \dots$$

21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	
															1
															2
															3
															4
															5
															6
															7
															8
															9
															10
															11
															12
															13
															14
															15
															16
															17
															18
															19
															20
															21
															22
															23
															24
															25
															26
															27
															28
															29
															30
															31
															32
															33
															34
															35

6. Jagamise kordamist.

Arvutamine.

(Kuupäev)

1) Lõikan 84 cm pikkuse lauatüki pooleks.

Kumbki tükk saab cm pikk.

2) Mitu 24 cm laiust pabeririba saab papp-tahvlist, mille laius on 72 cm?

Vastus:

3) Mis arv on 75-st 3 korda väiksem?

Vastus:

4) Mis arvuga tuleb korrutada 15, et korrutis oleks 75? Vastus:

5) $45 : 5 =$ 6) $48 : 2 =$ 7) $48 : 8 =$ 8) $52 : 2 =$

$45 : 9 =$ $48 : 3 =$ $48 : 12 =$ $52 : 4 =$

$45 : 3 =$ $48 : 4 =$ $48 : 16 =$ $52 : 13 =$

$45 : 15 =$ $48 : 6 =$ $50 : 2 =$ $46 : 2 =$

9) $54 : 2 =$ 10) $54 : 18 =$ 11) $56 : 8 =$ 12) $60 : 4 =$

$54 : 3 =$ $56 : 2 =$ $56 : 14 =$ $60 : 5 =$

$54 : 6 =$ $56 : 4 =$ $60 : 2 =$ $60 : 12 =$

$54 : 9 =$ $56 : 7 =$ $60 : 3 =$ $60 : 15 =$

13) $64 : 2 =$ 14) $68 : 2 =$ 15) $70 : 2 =$ 16) $72 : 2 =$

$64 : 4 =$ $68 : 4 =$ $70 : 5 =$ $72 : 3 =$

$64 : 8 =$ $68 : 17 =$ $70 : 7 =$ $72 : 4 =$

$64 : 16 =$ $69 : 3 =$ $70 : 14 =$ $72 : 6 =$

Vaba töö: Missuguste arvudega 2-st 20-ni jaguvad järgmised arvud:

75, 78, 80, 84, 90, 92, 96, 100?

$$75 : 3 =$$

$$78 : 2 =$$

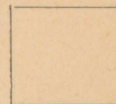
$$75 : 5 =$$

$$78 : 3 =$$

$$75 :$$

$$78 :$$

7. Jagamist suuremate kahekohaliste arvudega.

(Kuupäev)

Töövihk ja raamat.

Arvutamine.

- 1) Vello ostis 8 poognat kirjutuspaberit ja tegi sellest endale vihu. Poognast saab 4 lehte. Mitu lehekülge on Vello

vihus? Vastus:

- 2) Raamatus on 84 lehekülge. Mitu lehte on selles raamatus?

Vastus:

- 3) Laine vajab arvutusmängu jaoks 96 sedelikest. Poognast saab 32 sedelikest. Paberit tuleb võtta

4) $2 \cdot 21 =$ 5) $42 : 21 =$ 6) $3 \cdot 31 =$ 7) $93 : 31 =$

$3 \cdot 21 =$ $63 : 21 =$ $2 \cdot 41 =$ $82 : 41 =$

$4 \cdot 21 =$ $84 : 21 =$ $2 \cdot 22 =$ $44 : 22 =$

$2 \cdot 31 =$ $62 : 31 =$ $3 \cdot 22 =$ $66 : 22 =$

8) $4 \cdot 22 =$ 9) $88 : 22 =$ 10) $21 \cdot 3 =$ 11) $42 : 2 =$

$2 \cdot 32 =$ $64 : 32 =$ $32 \cdot 2 =$ $66 : 3 =$

$3 \cdot 32 =$ $96 : 32 =$ $22 \cdot 4 =$ $93 : 3 =$

$2 \cdot 42 =$ $84 : 42 =$ $41 \cdot 2 =$ $84 : 4 =$

12) $\cdot 21 = 63$ 13) $\cdot 22 = 66$ 14) $: 21 = 4$ 15) $: 22 = 4$

..... $\cdot 31 = 62$ $\cdot 32 = 96$ $: 31 = 3$ $: 32 = 2$

..... $\cdot 41 = 82$ $\cdot 42 = 84$ $: 41 = 2$ $: 42 = 2$

..... $\cdot 21 = 84$ $\cdot 32 = 64$ $: 31 = 2$ $: 22 = 3$

16) $2 \cdot 21 =$	17) $3 \cdot 31 =$	18) $62 : 2 =$	19) $63 : 3 =$
$21 \cdot 2 =$	$31 \cdot 3 =$	$62 : 31 =$	$63 : 21 =$
$3 \cdot 22 =$	$2 \cdot 42 =$	$44 : 2 =$	$96 : 3 =$
$22 \cdot 3 =$	$42 \cdot 2 =$	$44 : 22 =$	$96 : 32 =$

Vaba töö: Mis arvudega (2-st 20-ni) jaguvad : 40, 41, 60?
 Kui mõnd arvu ei saa üldse jagada, tõmban tema taha kriipsu.

$40 : 2 =$	41 —
$40 : 5 =$	$42 : 2 =$
$40 : 8 =$	42 :
$40 : 10 =$	
$40 : 20 =$	

8. Jagamist ja korrutamist kahekohaliste arvudega.

Öö-päev ja tunnid.

- 1) Öös-päevas on 24 tundi. Mitu tundi on 2-hes (4-jas) öös-päevas?

Vastus: (.....) tundi.

- 2) Seinakell käib ühe üleskeeramisega 72 tundi.

See on ööd-päeva.

- 3) Kell lööb täis- ja pooltunde (see on 2 korda tunnis). Mitu korda lööb see kell öös-päevas?

Vastus:

Arvutamine.

(Kuupäev)

4) $2 \cdot 23 =$ 5) $46 : 23 =$ 6) $2 \cdot 43 =$ 7) $86 : 43 =$

$3 \cdot 23 =$ $69 : 23 =$ $2 \cdot 24 =$ $48 : 24 =$

$2 \cdot 33 =$ $66 : 33 =$ $2 \cdot 34 =$ $68 : 34 =$

$3 \cdot 33 =$ $99 : 33 =$ $2 \cdot 44 =$ $88 : 44 =$

8) $3 \cdot 24 =$ 9) $72 : 24 =$ 10) $23 \cdot 3 =$ 11) $46 : 2 =$

$4 \cdot 24 =$ $96 : 24 =$ $34 \cdot 2 =$ $69 : 3 =$

$4 \cdot 23 =$ $92 : 23 =$ $44 \cdot 2 =$ $86 : 2 =$

$2 \cdot 25 =$ $50 : 25 =$ $24 \cdot 3 =$ $72 : 3 =$

12) $\cdot 23 = 46$ 13) $\cdot 24 = 48$ 14) $: 23 = 3$ 15) $: 43 = 2$

..... $\cdot 33 = 99$ $\cdot 34 = 68$ $: 24 = 2$ $: 44 = 2$

..... $\cdot 43 = 86$ $\cdot 44 = 88$ $: 33 = 2$ $: 24 = 3$

..... $\cdot 23 = 69$ $\cdot 24 = 72$ $: 34 = 2$ $: 23 = 4$

16) $3 \cdot 23 =$	17) $3 \cdot 24 =$	18) $46 : 2 =$	19) $69 : 3 =$
$23 \cdot 3 =$	$24 \cdot 3 =$	$46 : 23 =$	$69 : 23 =$
$2 \cdot 24 =$	$4 \cdot 23 =$	$68 : 2 =$	$72 : 3 =$
$24 \cdot 2 =$	$23 \cdot 4 =$	$68 : 34 =$	$72 : 24 =$

Vaba töö: Mis arvudega (2-st 20-ni) jaguvad: 61, 62, 63, 80?

Kui mõni arv üldse ei jagu, tõmban tema taha kriipsu.

61 : —

62 : 2 =

63 : 3 =

63 : 7 =

63 :

9. Jagamist ja korrutamist kahekohaliste arvudega (järg).

(Kuupäev)

Väikesi ostusid.

Arvutamine.

- 1) Leili pidi ostma 2 kg sepikut, (36) s. kilo. Ta sai selleks kroonise raha. Mitu senti tõi Leili tagasi?

Vastus:

- 2) Mitu pudelit õunajooki, 25 s. pudel, saab 1 krooni eest?

Vastus:

3) $2 \cdot 25 =$ 4) $50 : 25 =$ 5) $2 \cdot 26 =$ 6) $52 : 26 =$

$2 \cdot 35 =$ $70 : 35 =$ $2 \cdot 36 =$ $72 : 36 =$

$3 \cdot 25 =$ $75 : 25 =$ $2 \cdot 46 =$ $92 : 46 =$

$4 \cdot 25 =$ $100 : 25 =$ $3 \cdot 26 =$ $78 : 26 =$

7) $2 \cdot 27 =$ 8) $54 : 27 =$ 9) $50 : 2 =$ 10) $78 : 3 =$

$2 \cdot 37 =$ $74 : 37 =$ $90 : 2 =$ $54 : 2 =$

$2 \cdot 47 =$ $94 : 47 =$ $75 : 3 =$ $74 : 2 =$

$3 \cdot 27 =$ $81 : 27 =$ $72 : 2 =$ $92 : 2 =$

11) $\cdot 25 = 50$ 12) $\cdot 36 = 72$ 13) $: 35 = 2$ 14) $: 26 = 3$

..... $\cdot 45 = 90$ $\cdot 46 = 92$ $: 25 = 2$ $: 27 = 3$

..... $\cdot 35 = 70$ $\cdot 27 = 81$ $: 25 = 4$ $: 37 = 2$

..... $\cdot 25 = 100$ $\cdot 47 = 94$ $: 45 = 2$ $: 46 = 2$

15) $3 \cdot 25 =$	16) $2 \cdot 36 =$	17) $50 : 2 =$	18) $52 : 2 =$
$25 \cdot 3 =$	$36 \cdot 2 =$	$50 : 25 =$	$52 : 26 =$
$4 \cdot 25 =$	$2 \cdot 47 =$	$100 : 4 =$	$74 : 2 =$
$25 \cdot 4 =$	$47 \cdot 2 =$	$100 : 25 =$	$74 : 37 =$

Vaba töö: Mis arvudega (2-st 20-ni) jaguvad: 81, 82, 100?

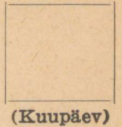
$$81 : 3 = \quad 84 : 2 =$$

$$81 : 9 = \quad 84 : \quad =$$

$$82 : 2 =$$

$$83 \text{ —}$$

10. Jagamist suuremate kahekohaliste arvudega (järg).

Veel ostusid.

Arvutamine.

1) Pakk tikke maksab (28) senti. Mees ostis 3 pakki ja andis selle eest kroonise raha.

Ta sai tagasi s.

2) Nisupüül maksab (48) senti kilo. Perenaine ostis 2 kg püüli ja andis selle eest 2-kroonise.

Ta sai tagasi

3) $2 \cdot 28 =$ 4) $56 : 28 =$ 5) $2 \cdot 29 =$ 6) $58 : 29 =$

$2 \cdot 38 =$ $76 : 38 =$ $2 \cdot 38 =$ $78 : 39 =$

$2 \cdot 48 =$ $96 : 48 =$ $2 \cdot 49 =$ $98 : 49 =$

$3 \cdot 28 =$ $84 : 28 =$ $3 \cdot 29 =$ $87 : 29 =$

7) $28 \cdot 2 =$ 8) $48 \cdot 2 =$ 9) $58 : 2 =$ 10) $76 : 2 =$

$29 \cdot 2 =$ $49 \cdot 2 =$ $56 : 2 =$ $96 : 2 =$

$38 \cdot 2 =$ $28 \cdot 3 =$ $84 : 3 =$ $98 : 2 =$

$39 \cdot 2 =$ $29 \cdot 3 =$ $87 : 3 =$ $78 : 2 =$

11) $\cdot 29 = 58$ 12) $\cdot 28 = 56$ 13) $: 28 = 3$ 14) $: 29 = 3$

..... $\cdot 28 = 84$ $\cdot 48 = 96$ $: 38 = 2$ $: 28 = 2$

..... $\cdot 38 = 76$ $\cdot 49 = 98$ $: 29 = 2$ $: 48 = 2$

..... $\cdot 39 = 78$ $\cdot 29 = 87$ $: 49 = 2$ $: 39 = 2$

$$\begin{array}{llll} 15) 3 \cdot 28 = & 16) 2 \cdot 29 = & 17) 56 : 2 = & 18) 3 \cdot 29 = \\ 28 \cdot 3 = & 29 \cdot 2 = & 56 : 28 = & 29 \cdot 3 = \\ 2 \cdot 48 = & 2 \cdot 38 = & 78 : 2 = & 2 \cdot 49 = \\ 48 \cdot 2 = & 38 \cdot 2 = & 78 : 39 = & 49 \cdot 2 = \end{array}$$

Vaba töö: Mis arvudega 20-st 30-ni jaguvad: 50, 51, 100?

$$50 : 25 =$$

$$51 \text{ —}$$

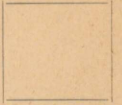
$$52 : 26 =$$

$$53 \text{ —}$$

$$54 : \text{.....} =$$

11. Munapäihadel.

1 paar mune maksab

(Kuupäev)

1) Mitu paari?

24 37 38 65 43 52 74 85 muna.

See on: paari

ja veel: muna.

2) Osteti: 10 15 12 13 17 14 muna.

See maksab: senti.

3) Mune oli: 50 84 65 72 47 33 tükki.

Müüdi: 13 23 19 17 18 13 paari.

Järele jäi: muna.

4) Mune oli: 26 37 29 38 35 42 paari.

Nüüd on veel: 24 17 15 14 17 18 muna.

Müüdnud on: tükki.

5) Kanad munesid: Neist tarvitati ära: Jäi müügiks:

I nädalal 24 muna 8 muna

II „ 37 muna 15 muna

III „ 35 muna 12 muna

Kokku muna; muna;

Mõistatusülesandeid.

Arvutamine.

- 6) Arvo ütles: „Oleks mul 1 muna rohkem, saaksin 5 paari mune.“

Tal oli muna.

- 7) Laine ütles: „Minul on mune poolest tosinast 2-e võrra rohkem.“ Aino lisas: „Minu munade arv aga on 28-st 4 korda väiksem.“

Lainel oli, Ainol muna.

- 8) Taldrikul on mune 3-e võrra vähem kui tosin. Mitu muna on taldrikul?

Vastus:

Vaba töö: Jagan kahega kõik paarisarvud 60-st 100-ni.

$$60 : 2 =$$

$$62 : 2 =$$

12. Pühadeostud (kuni 1 kroonini).

(Kuupäev)

Pühadekaardid	5, 6, 7, 8, 10 senti tükk.
Pudeline munalakki	10 senti.
Pakike munavärvi	5 senti.
Šokolaadist munad	12, 15, 18 senti tükk.

1) 4 pudelit lakki senti. 2) 2 pakki värvi s.

3 pakki värvi senti. 3 kaarti à s. s.

4 kaarti à s. senti. 2 muna à s. s.

Kokku senti.

Kokku s.

Koostan ise kaks ostuarvet.

3)

.....

.....

4)

.....

.....

Arvutamine.

- 5) Lapsed värvisid 18 muna — siniseid, punaseid, kollaseid, rohelisi, iga värvi ühepalju. Järelejäänud munad värviti punaseks.

Punaseid mune sai

- 6) Perenaine tõi korvitäie mune turule ja müüs neid 5 senti tükk. Müüdnud munade eest sai ta juba 85 senti. Kui perenaine kõik munad ära müüb, siis saab ta veel 65 senti. Mitu muna viis perenaine turule?

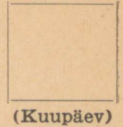
Vastus:

Vaba töö: Korrutan 4 järjest arvudega 5-st kuni 25-ni.

$$5 \cdot 4 =$$

$$6 \cdot 4 =$$

13. Õppevahendeid ostmas.

(Kuupäev)

Arvutamine.

1) Meeme ostis 5 vihku à 9 senti ja pliiatsi 14 senti eest. Kui palju ta kõige selle eest maksis? Vastus:

2) Õie ja Linda ostsid endile kokku 50 senti eest sulgi à 5 senti. Neist on alles 3 sulge. Mitu sulge on ära tarvitatud?

Vastus:

3) Mitu 7-sendist vihku saab osta 60 senti eest? Mitu senti jääb järele?

Vastus:

4) $6 \cdot 8 =$ 5) $9 \cdot 9 =$ 6) $64 : 8 =$ 7) $45 : 9 =$

$7 \cdot 6 =$ $8 \cdot 7 =$ $72 : 9 =$ $56 : 7 =$

$9 \cdot 4 =$ $6 \cdot 7 =$ $54 : 6 =$ $72 : 8 =$

$7 \cdot 7 =$ $4 \cdot 9 =$ $63 : 7 =$ $63 : 9 =$

$8 \cdot 3 =$ $7 \cdot 8 =$ $32 : 4 =$ $42 : 6 =$

8) $\dots \cdot 7 = 56$ 9) $5 \cdot \dots = 35$ 10) $81 : \dots = 9$ 11) $\dots : 7 = 7$

$\dots \cdot 8 = 64$ $6 \cdot \dots = 54$ $56 : \dots = 7$ $\dots : 9 = 5$

$\dots \cdot 4 = 36$ $9 \cdot \dots = 72$ $48 : \dots = 8$ $\dots : 3 = 9$

$\dots \cdot 9 = 45$ $4 \cdot \dots = 32$ $36 : \dots = 4$ $\dots : 8 = 8$

$\dots \cdot 6 = 48$ $7 \cdot \dots = 49$ $54 : \dots = 6$ $\dots : 6 = 7$

$12) 6 \cdot 5 + 16 =$

$13) 6 \cdot 6 + 25 =$

$14) 52 : 4 + 18 =$

$8 \cdot 8 - 14 =$

$4 \cdot 18 + 14 =$

$64 : 4 - 7 =$

$5 \cdot 9 + 8 =$

$4 \cdot 25 - 65 =$

$82 : 2 - 16 =$

$7 \cdot 7 + 29 =$

$6 \cdot 15 - 8 =$

$96 : 12 + 7 =$

$7 \cdot 8 - 19 =$

$2 \cdot 45 - 17 =$

$75 : 3 + 35 =$

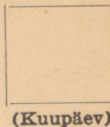
Vaba töö: Suurendan tabelis antud arve 3 korda ja saadud arve veel 3-e võrra.

12	8	16	11	9	17	13	19	14	18	15	20	24	28
----	---	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----

$3 \cdot 12 = 36; 36 + 3 =$

14. Kordamist.

Arvutamine.

- 1) Hoiukarbis on 68 s. Kroonini puudub veel senti.
- 2) Liidan arvud 16, 36 ja 27. Summa on
Lahutan 72-st 56. Vahe on
- 3) Korrutan 14 kuuega.
Korrutis on
Jagan 78 kolmega. Jagatis on
- 4) 75 s. eest saab 15-sendist pliiatsit.

5) $3 \cdot 16 =$	6) $4 \cdot 18 =$	7) $19 \cdot 4 =$	8) $11 \cdot 9 =$
$4 \cdot 17 =$	$5 \cdot 16 =$	$13 \cdot 6 =$	$14 \cdot 4 =$
$6 \cdot 15 =$	$5 \cdot 19 =$	$12 \cdot 8 =$	$16 \cdot 4 =$
$7 \cdot 12 =$	$3 \cdot 17 =$	$18 \cdot 3 =$	$17 \cdot 5 =$
$5 \cdot 13 =$	$6 \cdot 14 =$	$14 \cdot 5 =$	$15 \cdot 5 =$

9) : 5 = 16	10) : 7 = 13	11) : 11 = 7	12) : 18 = 5
..... : 4 = 14 : 6 = 15 : 14 = 5 : 16 = 5
..... : 3 = 18 : 2 = 19 : 15 = 3 : 13 = 4
..... : 8 = 11 : 9 = 11 : 17 = 4 : 19 = 5
..... : 6 = 14 : 8 = 12 : 12 = 6 : 17 = 5

$13) 9 + 9 \cdot 6 =$

$14) 72 + 72 : 8 =$

$15) 22 - 84 : 12 =$

$12 + 12 \cdot 7 =$

$48 - 48 : 12 =$

$7 + 7 \cdot 7 =$

$15 + 15 \cdot 5 =$

$70 + 74 : 37 =$

$15 + 9 \cdot 7 =$

$16 + 14 \cdot 6 =$

$64 + 64 : 16 =$

$35 - 70 : 2 =$

$8 + 8 \cdot 8 =$

$81 - 81 : 27 =$

$18 + 90 : 5 =$

Vaba töö: Vähendan allpool antud arve 2 korda ja saadud arve veel 2-e võrra (siis ka 3 korda ja 3-e võrra).

48	60	54	96	78	66	90	72
----	----	----	----	----	----	----	----

$48 : 2 = 24; 24 - 2 =$

$48 : 3 = 16; 16 - 3 =$

15. Postkontoris.

Arvutamine.

(Kuupäev)

- 1) Laine viis kirjad posti. Kahele kirjale tuli panna kummalegi 15-sendine mark, peale selle oli vaja 4 postkaarti à 11 s. Kui palju tuli maksta markide ja postkaartide eest?

Vastus:

- 2) Peedu ostis 1 kr. eest 25-sendiseid postmarke. Mitu marki ta sai?

Vastus:

- 3) Kui palju tuleb maksta kuue 4-sendise, viie 5-sendise ja ühe 25-sendise postmargi eest?

Vastus:

4) $3 \cdot 24 =$	5) $4 \cdot 23 =$	6) $21 \cdot 4 =$	7) $22 \cdot 3 =$
$2 \cdot 36 =$	$2 \cdot 35 =$	$24 \cdot 4 =$	$34 \cdot 2 =$
$4 \cdot 25 =$	$3 \cdot 28 =$	$33 \cdot 3 =$	$45 \cdot 2 =$
$2 \cdot 44 =$	$2 \cdot 47 =$	$42 \cdot 2 =$	$27 \cdot 3 =$
$2 \cdot 39 =$	$3 \cdot 29 =$	$26 \cdot 3 =$	$32 \cdot 3 =$

8) $63 : 3 =$	9) $96 : 4 =$	10) $84 : 21 =$	11) $68 : 34 =$
$88 : 4 =$	$58 : 2 =$	$64 : 32 =$	$72 : 24 =$
$92 : 2 =$	$100 : 5 =$	$86 : 43 =$	$84 : 28 =$
$72 : 3 =$	$84 : 3 =$	$75 : 25 =$	$94 : 47 =$
$74 : 2 =$	$69 : 3 =$	$76 : 38 =$	$78 : 39 =$

$$\begin{array}{lll}
 12) 7 \cdot 8 + 3 \cdot 10 = & 13) 72 : 8 + 90 : 15 = & 14) 9 \cdot 7 - 70 : 5 = \\
 4 \cdot 20 - 8 \cdot 2 = & 86 : 2 - 78 : 3 = & 88 : 4 + 9 \cdot 8 = \\
 3 \cdot 12 + 2 \cdot 25 = & 60 : 12 + 94 : 2 = & 18 \cdot 3 - 91 : 7 = \\
 4 \cdot 13 - 2 \cdot 18 = & 69 : 3 - 57 : 3 = & 90 : 5 + 17 \cdot 4 = \\
 3 \cdot 18 - 4 \cdot 5 = & 84 : 6 - 100 : 25 = & 100 : 4 - 75 : 3 =
 \end{array}$$

Vaba töö: Suurendan antud arve 2 korda ja vähendan neidsamu arve 2 korda. Siis arvutan, mitu korda on esimene saadud arv teisest suurem.

· 2	46 38 50 48 34 28 42 26 44 36 30
: 2	

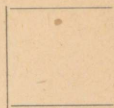
$$2 \cdot 46 = 92$$

$$46 : 2 = 23$$

$$92 : 23 =$$

16. Üldist kordamist.

Arvutan peast ja kirjutan saadud arvu joone alla. Järelekatsumiseks aga kirjutan iga üksiku tehte saaduse vastava arvu kõrvale, nagu alguses näidatud.

(Kuupäev)

1) $24 + 16 = 40$	2) $72 : 8 = \dots\dots\dots$	3) $90 - 15 = \dots\dots\dots$	4) $75 : 5 = \dots\dots\dots$
$\quad : 8 = 5$	$\quad : 3 = \dots\dots\dots$	$\quad : 15 = \dots\dots\dots$	$\quad \cdot 4 = \dots\dots\dots$
$\quad \cdot 7 = \dots\dots\dots$	$\quad \cdot 9 = \dots\dots\dots$	$\quad \cdot 12 = \dots\dots\dots$	$\quad + 40 = \dots\dots\dots$
$\quad - 12 = \dots\dots\dots$	$\quad + 15 = \dots\dots\dots$	$\quad + 18 = \dots\dots\dots$	$\quad - 96 = \dots\dots\dots$
$\quad - 8 = \dots\dots\dots$	$\quad - 22 = \dots\dots\dots$	$\quad : 6 = \dots\dots\dots$	$\quad \cdot 17 = \dots\dots\dots$
$\quad \cdot 5 = \dots\dots\dots$	$\quad \cdot 5 = \dots\dots\dots$	$\quad + 42 = \dots\dots\dots$	$\quad : 34 = \dots\dots\dots$
$\underline{\hspace{2cm}}$	$\underline{\hspace{2cm}}$	$\underline{\hspace{2cm}}$	$\underline{\hspace{2cm}}$

Katsun järele, kas on õigesti arvatud:

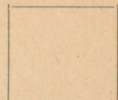
5) $\begin{array}{r} 9 \quad 32 \quad 8 \quad 28 \\ 8 \quad 9 \quad 44 \quad 15 \\ 13 \quad 27 \quad 17 \quad 6 \\ 12 \quad 18 \quad 26 \quad 33 \\ \hline 42 \quad 85 \quad 95 \quad 72 \end{array}$	6) $\begin{array}{r} 19 \quad 23 \quad 46 \quad 16 \quad 8 \\ 16 \quad 18 \quad 15 \quad 38 \quad 29 \\ 17 \quad 9 \quad 13 \quad 27 \quad 33 \\ 11 \quad 27 \quad 18 \quad 9 \quad 27 \\ \hline 65 \quad 67 \quad 92 \quad 90 \quad 87 \end{array}$
---	--

7) $18 + \dots = 50$	8) $90 - \dots = 34$	9) $83 - 15 + \dots = 75$
$27 + \dots = 65$	$76 - \dots = 19$	$46 + 36 - \dots = 75$
$\dots + 19 = 71$	$\dots - 14 = 66$	$19 - \dots - 9 = 8$
$\dots + 36 = 80$	$\dots - 57 = 29$	$75 - \dots + 14 = 64$
$\dots + 57 = 95$	$\dots - 48 = 15$	$19 + \dots + 40 = 82$

10) $\dots \cdot 4 = 72$	11) $63 : \dots = 7$	12) $40 = \dots + \dots + \dots$
$\dots \cdot 9 = 81$	$95 : \dots = 5$	$56 = \dots + \dots + \dots$
$13 \cdot \dots = 78$	$\dots : 14 = 6$	$65 = \dots \cdot \dots$
$4 \cdot \dots = 96$	$\dots : 23 = 4$	$12 = \dots : \dots$

- Vaba töö: 1) Missuguse kahe arvu summa on 80, (92, 75)?
 2) Missuguse kahe arvu (alla 100) vahe on 17 (46, 83)?
 3) Missuguse kahe arvu korrutis on 72 (96, 84, 90)?
 4) Missuguse kahe arvu (alla 100) jagatis on 7, (13, 15, 9)?
 Iga arvuga 2 harjutust.

17. Arvude kirjutamist üle 100.

(Kuupäev)

1) Kirjutan järjekorras kõik täissajad 100-st 1000-ni:

100,

2) Loen raha 50 sendi kaupa kuni 5 kroonini (500 senti):

50, 100, 150,

3) Loendan 500-st 50-kaupa tagasi. Kirjutan arvud:

500, 450,

4) Loen raha 10 sendi kaupa 50-st 150 sendini:

50, 60, 70,

5) Loendan kümnekaupa 150-st 50-ni. Kirjutan arvud:

150, 140,

6) Loendan ühekaupa 100-st 110-ni (võib kasutada mõõtpaela) ja tagasi. Kirjutan arvud.

Edasi: 100, 101,

Tagasi: 110, 109,

7) Loendan ja kirjutan 3 arvu edasi ja tagasi:

Edasi: 108, 109,; 118,,; 129,,

Tagasi: 110, 109,; 120,,; 131,,

8) Loendan ühekaupa 135-st 143-ni ja tagasi. Kirjutan arvud.

Edasi: 135, 136,

Tagasi: 143, 142,

Vaba töö: Loendan (möötpaela abil) 10-kaupa: a) 75-st 175-ni ja tagasi; b) 81-st 181-ni ja tagasi; d) 89-st 189-ni ja tagasi.

a) Edasi: 75, 85,

Tagasi: 175, 165,

18. Arvutamist rahadega.

(Kuupäev)

Arvutamine.

- 1) Aadu isa võitis loteriipiletiga 80 kr. Võit makseti välja 5-krooniste rahadega. Mitu 5-kroonist sai Aadu isa?

Vastus:

- 2) Talumees võttis pangast 100 krooni. Ta sai viis 2-kroonist ja 10-krooniseid. 10-krooniseid oli tükki.

- 3) Võtan raha: 25 s. 60 s. 55 s. 90 s. 100 s.

See on 5-sendiseid: tükki.

- 4) Võtan raha: 1 kr. 2 kr. 5 kr. 8 kr. 4 kr. 10 kr.

See on 10-sendiseid tükki.

- 5) Võtan raha: 1 kr. 3 kr. 6 kr. 10 kr. 14 kr. 20 kr.

See on 20-sendiseid tükki.

- 6) Võtan raha: 1 kr. 4 kr. 9 kr. 20 kr. 25 kr. 50 kr.

See on 50-sendiseid tükki.

- 7) Kroonise raha väärtus on: Kahekroonise väärtus on:

10-sendisest korda $\frac{\text{vähem}}{\text{suurem}}$ 20-sendisest korda $\frac{\text{suurem}}{\text{vähem}}$

20-sendisest korda 50-sendisest korda

50-sendisest korda 1-kroonisest korda

5-sendisest korda 10-kroonisest korda

Vaba töö: Kui palju saan raha tagasi 1-kroonisest? 2-kroonisest?

Maksta on: 35 75 28 42 63 81 94 21 67 58 89 18 senti.

Kroonise puhul arvutan
kaht viisi:

2-kroonine:

35	100
<u>65</u>	<u>— 35</u>

2 kr. — 35 s. = 1 kr. 65 s.

19. Arvutusi rahadega.

(Kuupäev)

- 1) Priidul oli raha: 25 38 61 43 18 9 senti.
 Ta sai isalt veel: 8 7 16 9 12 25 senti.
Ka ema andis talle: 7 13 4 11 6 8 senti.

Nüüd on tal kokku: senti.

- 2) Leenil oli raha: 45 60 58 67 76 83 senti.
Nüüd on tal veel: 18 24 19 27 36 44 senti.

Ära kulutatud on: senti.

- 3) Missuguste rahadega saan maksta (kuni 1 kroonini):

Maksta	50-	20-	10-	5-	2-	1-
	s e n d i s e i d					
60 s.		2	2			
75 s.						
84 s.						
95 s.						
1 kr.						

Arvutamine.

$2 \cdot 20 = \dots\dots\dots$

$2 \cdot 10 = \dots\dots\dots$

20. Ostusid tegemas.

(Kuupäev)

1) Raamat	3 kr.	2) Kalossid	5 kr. 50 s.
Pildialbum	4 kr. 25 s.	Kindad	2 kr. 25 s.
Kirjapaber	50 s.	Särk	6 kr.
<u>3 piltpostkaarti à 8 s. s.</u>		<u>Nõelad</u> 15 s.	

K o k k u

K o k k u

3) 8 kr.	4) 10 kr.	5) 24 s.	6) 5 kr. 14 s.
12 kr.	2 kr. 15 s.	3 kr. 15 s.	9 kr.
1 kr. 40 s.	4 kr.	15 kr.	27 s.
36 s.	8 kr. 12 s.	2 kr. 33 s.	3 kr. 45 s.
<u>3 kr. 18 s.</u>	<u>64 s.</u>	<u>1 kr. 28 s.</u>	<u>4 kr. 14 s.</u>

Ostud hinnakirja järgi. Raha on 1 kr.

7) Pool kg suhkrut s. kilo, s. 8) Pakk tikke s.

Pool kg riisi s. kilo, s. Lambiklaas s.

1 kg kartulijahu s.

K o k k u s.

K o k k u s.

Saan tagasi s.

Saan tagasi s.

9)

.....

.....

.....

Vaba töö: Kirjutan järgnevad rahasummad kroonides ja sentides.
Loen arve. Jätkan ise.

125, 340, 685, 240, 105, 333, 616, 220, 554, 318, 299 senti

125 s. = 1 kr. 25 s.

Vaba töö: Kuidas saan maksta järgnevad rahasummad võimalikult suuremate rahadega?

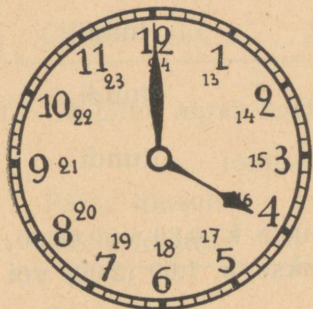
1 kr. 90 s.; 2 kr. 30 s.; 3 kr. 60 s.; 2 kr. 70 s.; 3 kr. 85 s.; 9 kr. 14 s.
 5 kr. 60 s.; 7 kr. 80 s.; 8 kr. 42 s.; 2 kr. 37 s.; 3 kr. 18 s.; 6 kr. 23 s.

	5- 2- 1- krooniseid.			50- 20- 10- 5- 2- 1- sendiseid.					
1 kr. 90 s.	—	—	1	1	2	—	—	—	—
2 kr. 30 s.

22. Kellaaega loetakse ka keskööst keskööni 0—24 tundi.

Mis kellaaeg on?

(Kuupäev)

1) Öösel: Hommikul: Päeval: Öhtul:
 k. 24.00 (12) k. 6.00 k. 12.00 k. 18.00 (6)
 ehk 0.00
 k. 1.00

K. (12-tunnine kell).

K. või (24-t. kell).

Tunnid 12-tunnise kella järgi märgin sulgudes.

2) Kirjutan kellaaegu 12- ja 24-tunnise kella järgi.

12-t. kell:	k. 9 homm.	k. 12 päeval	k. pool 1 päeval
24-t. kell:
24-t. kell:	10.00	12.15	17.30
12-t. kell:

3) Keskööst on möödunud:

k. 8-ni homm. t;	kella 11.00-ni t. min.
k. 2-ni päeval t;	kella 15.30-ni t. min.
k. 8-ni öhtul t;	kella 19.00-ni t. min.
k. 11-ni öhtul t;	kella 22.15-ni t. min.

4) Keskööni (k.....) jääb aega:

k. 6-st öhtul t.; k. 20.00-st tundi.

k. 2-st päeval t.; k. 18.30-st tundi.

k. 12-st päeval t.; k. 15.00-st tundi.

k. 9-st homm. t.; k. 10.00-st tundi.

Panen tähele: kell pool 1 öösel kirjutatakse k. 0.30 või 00.30;
kell 1 (2) öösel kirjutatakse k. 1.00 (2.00) või
01.00 (02.00);
kell 10 min. üle kesköö kirjutatakse k. 0.10
või 00.10

Vaba töö: Kirjutan kellaajad 23.30-st 01.00-ni iga 10 min. tagant:

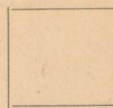
23.30, 23.40,

Kirjutan ja loen kellaaega 24-tunnise kella järgi:

K. 6.00; 6.30;

.....
.....
.....

23. Ööd-päevad ja tunnid.

(Kuupäev)

Öö-päev on tundi; pool ööd-päeva on tundi.

1) Öö-päev algab keskööl k., lõpeb k.

2) Jõulu paiku: Kevadepühade paiku: Jaanipäeva ajal:

Päike tõuseb: k. 9.00 k. 6.00 k. 3.00

Päike loojub: k. 15.30 k. 18.00 k. 21.00

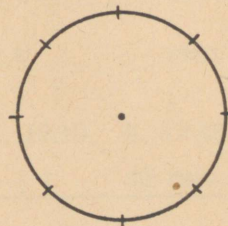
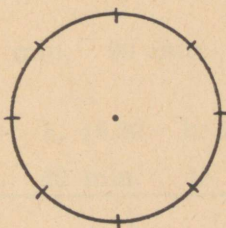
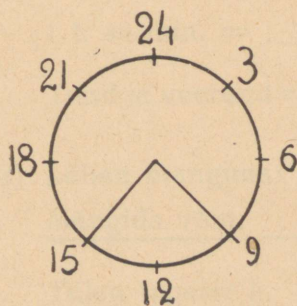
Päeva pikkus: t. t. t.

Öö pikkus: t. t. t.

3) Teen öötunnid 24-tunnistes öö-päeva-ringides tumedaks.

Jõulu paiku: Kevadepühade paiku: Jaanipäeva ajal:

Öö

Päev

4) 1 öö-päev 10 t. on t. 30 t. = öö-päev t.

2 ööd-päeva 6 t. on t. 50 t. = ööd-päeva t.

3 „ 8 t. on t. 78 t. = „ t.

2 ja pool ö.-p. on t. 12 t. = ööd-päeva.

- 5) Laev sõitis Tallinna sadamast välja teisel päeval k. 12.00. Sõit Londoni kestab 4 ööd-päeva. Laev on teel

..... tundi ja jõuab Londoni
..... päeval k.

- 6) Reisija tegi pika sõidu raudteel. Sõit kestis 36 tundi ehk ööd-päeva.

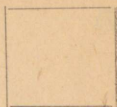
Arvutamine.

Vaba töö: 1) Kui palju aega on keskpäevani? Kell on: 5.00; 7.00; 9.00; 6.30; 8.15; 10.45; pool 7; veerand 11.

2) Kui palju aega on möödunud keskpäevast? Kell on: 13.30; 14.00; 15.20; 18.15; 19.45; 20.30; 21.15; 23.45.

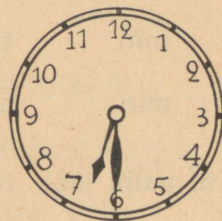
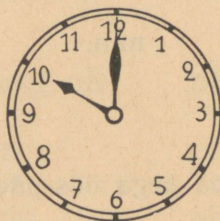
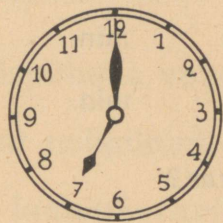
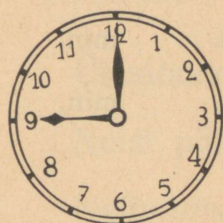
1) 12 t. — 5 t. = 2) 13 t. 30 min. — 12 t. =

24. Ajaarvutamist.

(Kuupäev)

1) Lähen magama: Tõusen üles: Enn läks magama: Tõusis üles:

Kell Kell Kell Kell

Magam tundi. Enn magas tundi.

2) 1 tund = min.; $\frac{1}{2}$ tundi = min.; $\frac{1}{4}$ tundi = min.;
kolmveerand tundi on min.

3) 1 t. 25 min. = min. 72 min. = t. min.
1 t. 40 min. = min. 84 min. = t. min.
Tund ja veerand = min. 90 min. = t. min.

4) Lähen mängima: k. 15.30 k. 16.20 k. 17.30 k. 18.10 k. 19.40
Mängida võin: 30 min. 40 min. 45 min. $\frac{1}{2}$ t. 40 min.

Tulen tagasi: k.

5) Lastetund raadios algab k. 18.10.
Praegu on: kell 6 õhtul; k. pool 6; k. kolmveerand 6; k. 17.50.
Lastetunnini on
veel aega:

6) 2 t. 40 min. 2 t. 20 min. 3 t. 45 min. 4 t. 50 min.
1 t. 15 min. 1 t. 30 min. — 1 t. 20 min. — 2 t. 45 min.

7) 35 min. 1 t. 20 min. 20 min. 7 t. 25 min.
 25 min. 30 min. 1 t. 50 min. 45 min.
 10 min. 1 t. 10 min. 2 t. 20 min. 2 t. 30 min.

..... min. t. min. t. min. t. min.

ehk: t. min. t. min. t. min. t. min.

Vaba töö: Kui palju jääb vaba aega öös-päevas?

Magamist

Tööd

Muid toimetusi

11 8 9 10

 t.

5; 7; 6 t. 30 min.; 9

 t.

1; 2; 1½; 2 t. 30 min.

 t.

Koostan 6 harjutust (või rohkemgi).

1) 11 t.
 5 t. 24 t.
 1 t. 30 min. — 17 t. 30 min.

..... t. t.

25. Ajaarvutamist.

(Kuupäev)

1) Arvutan kalendri abil:

Ülestõusmispühade vaheaeg oli päeva, s. o. näd. p.

Neist pühist nelipühini on päeva, s. o. näd. p.

Nelipühist jaanipäevani on päeva, s. o. näd. p.

1. maist koolitöö lõpuni on päeva, s. o. näd. p.

Tänasest koolitöö lõpuni on päeva, s. o. näd. p.

2) On 3. mai.

Leida sünnipäev on 18. mail, s. o. näd. p. pärast.

Arno sünnipäev on 26. mail, s. o. näd. p. pärast.

3) On 7. mai.

Tiiu sünnipäev on 2 nädala pärast, s. o. mail.

Meeme sünnipäev on 12 päeva pärast, s. o. mail.

4) Nädalad ja päevad:

3 nädalat on päeva

5 näd. 3 päeva on päeva

7 näd. 1 päev on päeva

30 päeva on näd. p.

45 päeva on näd. p.

5) Töönädalad ja tööpäevad:

2 näd. 3 päeva on tööp.

4 näd. 2 päeva on tööp.

5 näd. 4 päeva on tööp.

30 tööp. on töönäd. p.

40 tööp. on töönäd. p.

6)	2 näd.	1 näd. 4 päeva
4 näd. 3 päeva	3 näd. 5 päeva	6 näd. 6 päeva
<u>2 näd. 2 päeva</u>	<u>4 näd. 2 päeva</u>	<u>3 näd. 5 päeva</u>

7)	6 näd. 6 p.	7 näd. 3 p.
3 näd. 5 päeva	— 3 näd. 6 p.	— 3 näd. 5 p.
<u>— 1 näd. 3 päeva</u>		

Vaba töö: Arvutan harilikkude ja töönädalate arvu:

Päevad	34 40 44 37 29 33 26 42 25 35 41 23 38 47	: 7
Tööpäevad		: 6

Harilikke nädalaid (ja päevi): Töönädalaid (ja -päevi):

34 p. = näd. p. 34 tööpäeva = töönäd. p.

26. Arvude kirjutamist.

(Kuupäev)

- 1) Loen raha 50 sendi kaupa 5-st kroonist (500 s.) 10 kroonini:

500, 550,

- 2) Loendan 50-kaupa 1 000-st 500-ni. Kirjutan arvud:

1 000, 950,

- 3) Loen raha 10 sendi kaupa 180-st sendist 300-sendini:

180, 190,

- 4) Loendan 10-kaupa 300-st 190-ni. Kirjutan arvud:

300, 290,

- 5) Loendan 200-st 211-ni ja tagasi:

Edasi: 200, 201,

Tagasi: 211,

- 6) Järgnevad arvud on sendid. Kirjutan nende ette 1 sendi võrra väiksema (eelneva) arvu ja taha — 1 sendi võrra suurema (järgneva) arvu. Loen arve:

99, 100, 101;, 105,;, 109,

116,;, 119,;, 130,

- 7) Kriipsutan alla 150-st suuremad arvud. Siis reastan arvud suuruse järgi. Alustan väiksemast arvust:

149, 180, 127, 155, 193, 139, 109, 169, 171, 107, 151, 101, 117.

Alla 150:

Üle 150:

Vaba töö: Kirjutan 1000 piiris järjest kõik arvud, milledes on sadade järel: a) 20 (30); b) 45 (55); d) 11 (44). Loen arve.

a) 120, 220,

130, 230,

b) 145, 245,

155,

d) 111, 211,

144,

27. Detsimeeter, sentimeeter.

dm =	cm;	10 cm =	dm
------	-----	---------	----

(Kuupäev)

- 1) Mõõdan mõõtpaelaga asjade pikkust, laiust või kõrgust ja kirjutatan saadud arvud tabelisse. (Loen ainult täissentimeetreid.)

Mida mõõtsin?	Mõõtmise saadus	
	cm	ehk: dm cm

- 2) Laud on 72 cm, tool aga 46 cm kõrge.

Mida arvutan?

.....

Arvutamine.

- 3) Kepp on 7 ja pool dm pikk. Sellest tuleb teha 3 ühepikkust lillekepikest. Mitu cm pikk saab iga kepik?

Vastus:

- 4) 2 m pikkuse laua otsast lõigatakse kolm 4 dm pikkust tükki ära. Järele-

jäänud lauatükk on dm pikk.

$$5) 3 \text{ dm } 5 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$$

$$6) 66 \text{ cm} = \dots \text{ dm } \dots \text{ cm}$$

$$8 \text{ dm } 6 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$$

$$78 \text{ cm} = \dots \text{ dm } \dots \text{ cm}$$

$$5 \text{ dm } 7 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$$

$$99 \text{ cm} = \dots \text{ dm } \dots \text{ cm}$$

$$4\frac{1}{2} \text{ dm} = \dots \text{ cm}$$

$$35 \text{ cm} = \dots \text{ dm}$$

Vaba töö: Valin tabelist arve liitmiseks või lahutamiseks. Arvutan kaht viisi: 1) dm-tes ja cm-tes, 2) cm-tes. (10 harjutust.)

2 5 4 8 7 3	dm	+	-	1 5 3 4 2 6	dm
8 4 9 6 5 2	cm			7 3 6 5 4 1	cm

1) 2 dm 8 cm	2 8 cm
<u>— 1 dm 7 cm</u>	<u>— 1 7 cm</u>

28. Meetritest ja sentimeetritest.

$$1 \text{ m} = \dots \text{ cm, pool } \left(\frac{1}{2}\right) \text{ m} = \dots \text{ cm}$$

(Kuupäev)

Minu samm on ümmarguselt cm pikk.

1) Heino astus 10 sammuga 5 m; ta 2 sammu on m,
1 samm on m.

2) Heino mõõtis: 30 60 80 18 24 36 sammu
See on: meetrit.

3) Heino tahab mõõta: 10 m 12 m 25 m 35 m 45 m

Ta peab võtma: sammu.

4) Riidetükis on 18 m. Sellest müüdi ühele ostjale 4 m, teisele 2 korda rohkem. Mitu meetrit riidet jäi järele?

Vastus:

5) Pesuriidet on 12 m. Sellest tehakse 4 ühesuurust särki. Särki jaoks läheb m riidet.

Arvutamine.

6) $3 \text{ m} = \dots \text{ cm}$ 7) $120 \text{ cm} = \dots \text{ m}$ 8) $1\frac{1}{2} \text{ m} = \dots \text{ cm}$

$6 \text{ m} = \dots \text{ cm}$ $500 \text{ cm} = \dots \text{ m}$ $3\frac{1}{2} \text{ m} = \dots \text{ cm}$

$8 \text{ m} = \dots \text{ cm}$ $900 \text{ cm} = \dots \text{ m}$ $250 \text{ cm} = \dots \text{ m}$

$10 \text{ m} = \dots \text{ cm}$ $700 \text{ cm} = \dots \text{ m}$ $450 \text{ cm} = \dots \text{ m}$

9) $1 \text{ m } 10 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$ $5 \text{ m } 30 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$

$2 \text{ m } 40 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$ $8 \text{ m } 20 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$

$10) 120 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm} \quad 480 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$

$330 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm} \quad 610 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$

$11) 2 \text{ m } 80 \text{ cm} + \dots \text{ cm} = 3 \text{ m} \quad 12) 4 \text{ m} - \dots 60 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$

$5 \text{ m } 60 \text{ cm} + \dots \text{ cm} = 6 \text{ m} \quad 7 \text{ m} - \dots 70 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$

$4 \text{ m } 85 \text{ cm} + \dots \text{ cm} = 5 \text{ m} \quad 3 \text{ m} - 1 \text{ m } 50 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$

$7 \text{ m } 10 \text{ cm} + \dots \text{ cm} = 8 \text{ m} \quad 5 \text{ m} - 2 \text{ m } 30 \text{ cm} = \dots \text{ m} \dots \text{ cm}$

Vaba töö: Valin arve liitmiseks või lahutamiseks. Sentimeetrite summa ei või olla üle 100. (6 liitmist ja 6 lahutamist.)

1	4	8	5	11	7	10	9
20	50	30	60	90	80	40	10

 m +

2	6	3	5	4	8	7
70	30	40	10	20	60	50

 m
cm cm

1 m 20 cm

2 m 70 cm

29. Kilomeeter (lühidalt: km)

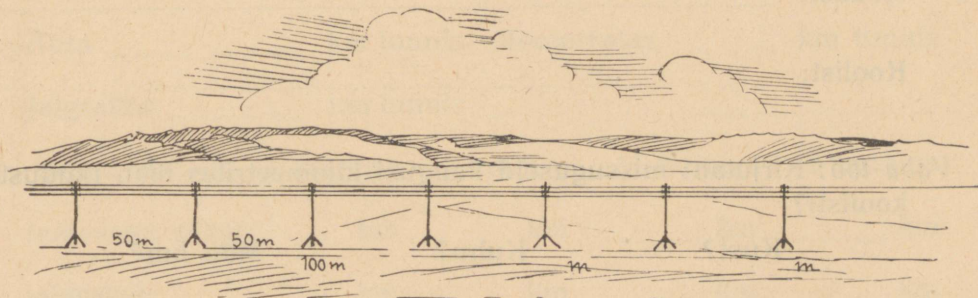
(Koopäev)

- 1) Mõõdame mõõtlindiga ja siis ka sammudega 50 meetrit.

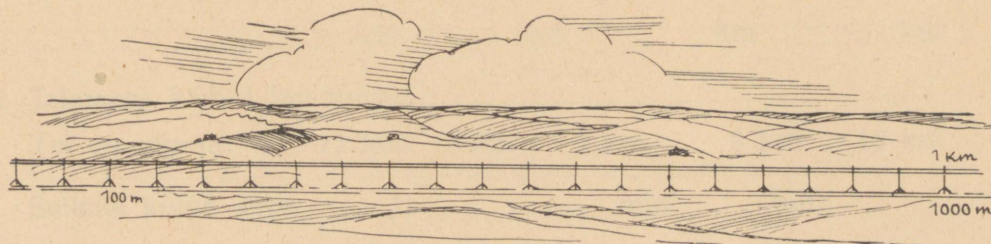
50 m on minu sammu.

Mõõdame mõõtlindiga 100 m. Selle maa (tee, kauguse) käimiseks kulub mul min.

- 2) Telefonipostide vahe on harilikult 50 m.

Kirjutan joonistel õigele kohale 100, 200, m.

2 tel.-postivahet on 100 m 12 postivahet on · 100 = m

4 „ on 2 · 100 = m 16 „ on · 100 = m

6 „ on · 100 = m 18 „ on · 100 = m

10 „ on · 100 = m 20 „ on · 100 = m

Kilomeeter on 1000 m (kilo on 1000); 1 km = m

3) Mõõdame kella abil: 1-he km käimiseks kulub mul min.
Kodust kooli tulekuks kulub mul min., maad on
1-he tunniga käin ma umbes km.

4) Mis on 1-he km kaugusel?

Kodust:

Koolist:

Vaba töö: Kirjutan: missuguseid kaugusi kilomeetrites tean (kodust, koolist)?

Kust?

Kuhu?

Mitu km?

.....

.....

.....

.....

.....

30. Liiklemisest.

(Kuupäev)

Pool ($\frac{1}{2}$) kilomeetrit on meetrit.

- 1) Kui kiiresti jõuame edasi? Võtan ümmargused (4-ga jaguvad) arvud.

Hobune (sõites) km tunnis Raudteerong km tunnis

Auto km tunnis Mootorratas km tunnis

Jalgrattur km tunnis

- 2) Jõuan edasi: $\frac{1}{2}$ tunniga $\frac{1}{4}$ tunniga $1\frac{1}{2}$ tunniga 2 tunniga

hobusega sõites: km km km km

jalgrattal: km km km km

raudteel: km km km km

..... km km km km

- 3) Jalamees käib 4 km tunnis.

Tal on minna: 12 km 8 km 1 km 3 km 10 km

Selleks kulub aega t. t. min. min. t.

- 4) Õpilane sammub kiiresti kooliteed: 1 km 10 minutiga.

Tal kulub 20 min. 5 min. 15 min. 30 min. 40 min.

Kooliteed on: km km km km km

- 5) Suurtel maanteedel (raudteedel) on kilomeetripostide vahel iga 100 m tagant väikesed postikesed.

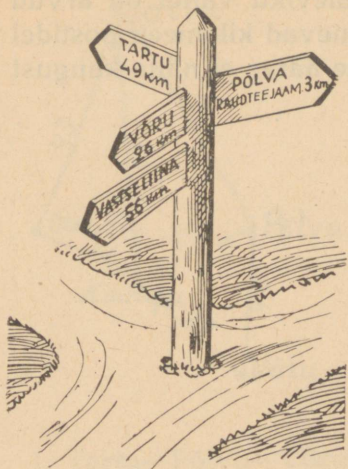
Olen jõudnud: 2-se, 5-nda, 9-nda postikeseni.

Eelm. km-postist on käidud: m m m

Järgmise km-postini jääb: m m m

Vaba töö: 1-kilomeetrisel teel peatun 2 korda. Kui pikk tee jääb käia pärast teist peatust? Arvud valin ise. Arvutan täissadades meetrites. (Vähemalt 6 isesugust ülesannet.)

$$\begin{array}{r} 1) \quad 200 \text{ m} \quad 1000 \text{ m} \\ \quad \underline{400 \text{ m}} \quad \underline{- 600 \text{ m}} \end{array}$$

31. Mis näitab kaugusi teel.

(Kuupäev)

1) Arvutan selle teenäitaja järgi kaugusi:

Võrust Tartu km

Tartust Vastseliina km

Võrust Põlva raudtj. km

Põlva raudtj. — Tartu km

2) Tee ääres kahe aleviku vahel seisab kilomeetripost, mille ühel poolel on arv 12 (5), teisel 9 (14). Kui palju maad on ühest alevikust teiseni?

Vastus:

Järgmisel km-postil samal teel on arvud:

3) Tee parandamiseks on vaja kruusa 100 m kohta a) 5 koormat, b) 7 koormat.

Teed parandatakse: 400 m $\frac{1}{2}$ km 800 m 1 km 1 km 200 m

Kruusa kulub: a) koormat.

b) koormat.

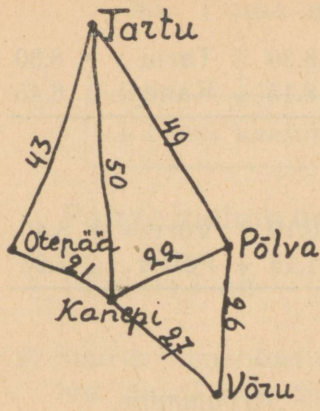
4) $600\text{ m} + 400\text{ m} = 1\text{ km}$ $1\text{ km } 500\text{ m} + \dots\text{ m} = 2\text{ km}$
 $200\text{ m} + \dots\text{ m} = 1\text{ km}$ $2\text{ km } 400\text{ m} + \dots\text{ m} = 3\text{ km}$

5) $1\text{ km} - 300\text{ m} = \dots\text{ m}$ $2\text{ km} - 800\text{ m} = \dots\text{ km } \dots\text{ m}$
 $1\text{ km} - 900\text{ m} = \dots\text{ m}$ $4\text{ km} - 2\text{ km } 500\text{ m} = \dots\text{ km } \dots\text{ m}$

6) $1\text{ km } 300\text{ m}$ $2\text{ km } 400\text{ m}$ $4\text{ km } 800\text{ m}$
 $2\text{ km } 600\text{ m}$ $1\text{ km } 300\text{ m}$ $1\text{ km } 200\text{ m}$

Vaba töö: Esimesel kilomeetripostil kahe aleviku vahel on arvud 1 ja 18. Näitan järjest kõik arvud, mis esinevad kilomeetripostidel sel teel. (Märkus: Kilomeetripostid raudtee ääres ei näita kaugust lähema jaamani.)

1	18		
---	----	--	--

32. Reisimas.

- 1) Joonisel on maanteede plaan. Arvud näitavad kaugusi kilomeetrites.
- 2) Koostan plaani järgi pikemaid reisi-kavu (kuni 100 km) ja arvutan tee-konna pikkust.

1. Tartu—Põlva—Võru	km
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
3) Jalgrattur sõidab 1 km 3 minutiga. Kui palju aega kulub tal sõiduks:	
Otepäält Kanepi	
Kanepist Põlva	
Põlvast Võrru	
.....	

Arvutamine.

4) Autobuste sõiduplaan.

Kell	16.30	↓	Tartu	↑	8.25	16.30	↓	Tartu	↑	8.30
Kell	18.00	↓	Otepää	↑	7.00	18.15	↓	Kanepi	↑	6.45

Sõit kestab

Kell	15.00	↓	Võru	↑	8.25	20.10	↓	Võru	↑	8.40
Kell	16.00	↓	Kanepi	↑	7.15	21.15	↓	Põlva	↑	7.20

Sõit kestab

- 5) Isa sõitis autobusega linnast koju. Autobus väljus linnast k. 16.30 ja jõudis peatuskohale k. 17.45. Sealt jõuab isa 15 minutiga koju. Isa tuleb koju

Arvutamine.

k....., ta oli teel

Vaba töö: Arvutan ülesande nr. 3 eeskujul, kui palju aega kulub sõiduks hobusega Võrust Põlva jne. Hobune sõidab 10 km tunnis (1 km 6 minutiga). Sõidul üle 30 km puhkust teel 1 tund.

Juhatus: Jagan 10-ga — saan terved tunnid. Jäägi korrutan 6-ga — saan minutid.

33. Piima mõõdetakse liitriga või kaalutakse kilogrammides.

(Kuupäev)

1 l vett kaalub 1 kg; 1 l piima kaalub ka umb. 1 kg

Pange mahub umb. liitrit. Liitrist saab (tee)klaasi.

Pool ($\frac{1}{2}$) l on klaasi; veerand ($\frac{1}{4}$) l on klaas.

1) Suures piimanõus on 45 l piima. Sellest täideti kaks 20-liitrist nõu meie- reisse viimiseks. Kui palju jäi piima järele? Vastus:

2) Piimakauplusse toodi hommikul piima 3 nõuga, igaühes 25 l. Öhtul oli ühes nõus veel 6 l piima, teised nõud olid tühjad. Kui palju piima oli müüdud? Vastus:

3) Piima oli kahes nõus, ühes 18 kg, teises 30 kg. Esimeses nõus on l (kg) võrra rohkem-vähem.

4) Koort müüakse poole- ja veerand- liitristes pudelites. 6 pooleliitrist ja 8 veerandliitrist pudelit on kokku l.

5) Piimanõu meiereis mahutab 100 kg (l) piima. Nõus on: 68 (53, 47, 72, 39, 69, 58, 23) kg piima. Kui palju puudub 100 kg-mist? Arvutan kahel viisil (ka järgmisel leheküljel):

$$\begin{array}{r} 68 \quad 100 \\ 32 \quad - 68 \\ \hline \end{array}$$

Arvutamine.

Vaba töö: 1) Korrutan 5-ga arvud: 12, 13, 25.

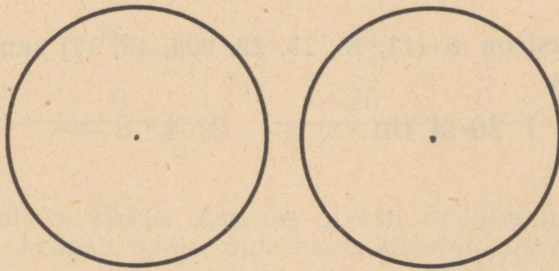
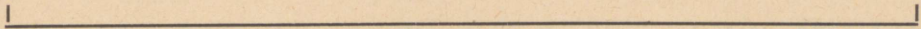
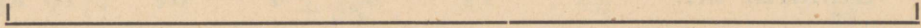
2) Jagan 5-ga arvud: 60, 61, 75.

34. Pool, veerand (kordamine).

(Kuupäev)

- 1) Jagan joonlaua abil ühe joone kaheks, teise neljaks osaks ja kirjutan igale osale tema suuruse. Ühe poole ja veerandi teen värvilise.

- 2) Jagan ühe ringi pooleks, teise aga neljaks. Osade suuruse kirjutan omale kohale. Esi­meses ringis teen ühe poole, teises veerandi ja kolmveerandit värviliseks.

- 3) $\frac{1}{2}$ ööd-päeva on tundi $\frac{1}{2}$ m on cm
 $1\frac{1}{2}$ „ on tundi $\frac{1}{4}$ m on cm
 $\frac{1}{2}$ tundi on min. $1\frac{1}{2}$ dm on cm
 $\frac{1}{4}$ „ on min. $\frac{1}{2}$ dm on cm
 $1\frac{1}{2}$ „ on min. $1\frac{1}{2}$ kr. on s.

- 4) 1 m riiet maksab: 1 kr. 3 kr. 4 kr. 5 kr. 9 kr.
 $\frac{1}{2}$ m maksab: kr.
 $1\frac{1}{2}$ m maksab: kr.
 $3\frac{1}{2}$ m maksab: kr.

5) Töömehe poolekuuteenistus

on: 28 kr. 31 kr. 36 kr. 39 kr. 49 kr.

Kuuteenistus on:

6) Emal kulub päevas $\frac{1}{4}$ kg suhkrut.

Suhkrut on: 1 1 $\frac{1}{2}$ 3 4 5 $\frac{1}{2}$ 10 kg

Sellest jätkub:-ks-ks-ks-ks-ks-ks p.

Vaba töö: 1) Leian poole ja neljandiku arvudest: 20, 32, 56, 84, 100, 200, 400, 800.

2) Veerand rahasummast on 8 (11, 18, 13, 22, 200, 15, 17) senti. Leian terve rahasumma.

1) $\frac{1}{2}$ 20-st on $\frac{1}{4}$ 20-st on 2) $4 \cdot 8 =$

35. Üldist kordamist.

Arvutan peast ja kirjutatan saadud arvud joone alla. Järelekatsumiseks aga kirjutatan iga üksiku tehte saaduse vastava arvu kõrvale.

(Kuupäev)

1) $80 - 25$	2) $92 : 4$	3) $34 + 47$	4) $75 : 25$
$: 11$	$+ 38$	$: 9$	$\cdot 14$
$+ 19$	$- 12$	$\cdot 8$	$- 35$
$\cdot 4$	$: 7$	$- 24$	$\cdot 12$
$: 16$	$\cdot 14$	$: 12$	$+ 16$
$\cdot 9$	$- 26$	$\cdot 23$	$: 25$

Katsun järele, kas on õigesti arvutatud. Valele summale tõmban kriipsu peale, õige arvu kirjutatan punktjoonele.

5) $18 \quad 35 \quad 100 \quad 44$	6) $9 \quad 15 \quad 32 \quad 17$
$4 \quad 17 \quad 50 \quad 13$	$19 \quad 35 \quad 9 \quad 14$
$31 \quad 8 \quad 200 \quad 19$	$18 \quad 4 \quad 18 \quad 26$
$14 \quad 9 \quad 50 \quad 9$	$29 \quad 18 \quad 8 \quad 9$
$27 \quad 21 \quad 400 \quad 14$	$17 \quad 28 \quad 28 \quad 11$
$95 \quad 90 \quad 850 \quad 100$	$92 \quad 100 \quad 85 \quad 77$

7) $54 - 15 - 18 - 6 = 14$	8) $65 - 7 - 19 - 13 - 5 = 20$
$62 - 4 - 19 - 7 = 32$	$44 - 5 - 8 - 12 - 16 = 3$
$75 - 8 - 4 - 16 = 55$	$53 - 16 - 9 - 5 - 14 = 9$
$84 - 12 - 16 - 8 = 47$	$72 - 13 - 7 - 16 - 8 = 27$

Kirjutatan puuduvad arvud omale kohale.

9) $32 \quad 41 \quad 34 \quad 26$	10) $42 \quad 53 \quad 35 \quad 45$
$+$	$-$
$65 \quad 78 \quad 60 \quad 72$	$18 \quad 26 \quad 19 \quad 17$

Emade päeval.

Arvutamine.

- 11) Koolis käib lapsi 51-st perest. Kahel lapsel on ema surnud. Lapsed tahavad annetada igale emale 2 lille. Mitu lille tuleb tuua?

Vastus:

- 12) Aktuse kava oli järgmine: laul 8 min., kõne 15 min., väike näidend 12 min., muid ettekandeid 20 min. Kui kaua kestis aktus?

Vastus:

- 13) Aktus algas kell 10.15, lõppes kell

.....

Vaba töö: Liidan antud arve kolme kaupa. Valin niisuguseid arve, millede summa ei ületa 100. Arve võib ka vabalt valida.

18	62	27	19	55	14	39	22	56	17	26	13	48	29
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

36. Mõtlemise teritamiseks.

Kas lause on õige (*Jah*) või vale (*Ei*).

(Kuupäev)

1. $7 \cdot 8$ on sama palju kui $8 \cdot 7$
2. $3 \cdot 3$ on sama palju kui $3 + 3$
3. 25-e vähendamisel 5 korda saan 5
4. 9 vähendamisel 3-e võrra saan 3
5. 100 ja 50 vahe on 2
6. 500 ja 300 vahe on 400
7. 100 on 50-st 2 korda suurem
8. Meeter on 10 korda lühem kui detsimeeter
9. 1-kroonine on 20-sendisest 5 korda suurema väärtusega
10. Kell pool 10 on: k. 10.30

Kriipsutan alla õige vastuse.

1. 200 ja 400 summa on	800	600	300
2. 100 on 500-ja ja 400-ja	korrutis	summa	vahe
3. 9 on 81-e ja 9	jagatis	vahe	korrutis
4. $60 - 5 \cdot 6 =$	55	90	30
5. 4-st 6 korda suurem on	10	24	18
6. Veerand sajast on	20	40	25
7. 1 l piima kaalub	2 kg	1 kg	$\frac{1}{2}$ kg
8. 1 m on	5 dm	500 mm	100 cm
9. Pool kilo on 1 kg-st kergem	10	2	20 korda
10. 90-st 30 korda väiksem on	60	3	30

Õigeid vastuseid:

Arvutuspähkleid (peast-purustamiseks).

- 1) Liisi tõi apteegist pudelikese ravimit (rohtu) ja maksis selle eest 24 senti. Ravim on pudelist 20 senti kallim. Kui palju maksab ravim ja kui palju pudelike?
- 2) Leib kaalub 2 kg ja veel pool leiba, kokku kg.
- 3) Neljanurgelise aia küljel on 4 posti, iga postivahe on 3 m. Kui pikk on aed?
- 4) Laual oli 5- ja 2-sendiseid rahasid. Isa ütles Andule: „Võta endale 20 senti, aga mitte vähem ega rohkem kui 7 raha.“ Kuidas Andu võttis raha?
- 5) Lapsed istusid 3-kaupa pinkidele, kuid 1 pink jäi tühjaks. Siis istusid lapsed 2-kaupa pinkidele. Nüüd said kõik pingid parajasti täis. Kui palju oli lapsi ja kui palju pinke?
- 6) Missuguse kahe arvu summa ja korrutis on üks ja sama arv?
- 7) Laudas on kanu ja lambaid, kokku 6 pead ja 18 jalga. Mitu kana ja mitu lammast on laudas?
- 8) Mees saagis 4 m pika palgi neljaks ühepikkuseks tükiks. Palgi läbisaagimiseks kulub iga kord 5 min. Kui palju aega kulus mehel selleks tööks?
- 9) Naine müüs turul ühele ostjale poole munadest, teisele poole ülejäägist ja siis jäi korvi veel 6 muna. Mune oli
- 10) Heino ütles Lindale: „Anna mulle omast rahast 1 sent, siis on mul 3 korda rohkem kui sul.“ — Linda aga vastas: „Anna sa omast rahast 1 sent mulle, siis on meil mõlemal ühepalju.“ Kui palju raha oli Heinol ja kui palju Lindal?

37. Arvutamist täissadadega.

T a l u s .

- 1) Põllule viidi mahapanemiseks 8 kotti kartuleid à 100 kg. Neist jäi pool kotti järele. Mitu kg kartuleid pandi põllule? Vastus:
- 2) Teisele põllule pandi 700 kg kartuleid. Mitu 100-kilost kotti kartuleid sinna viidi?
Vastus:
- 3) Talust saadeti meiereisse märtsis 200 kg piima, aprillis 100 kg rohkem ja mais veelgi 100 kg rohkem. Kui palju piima saadeti meiereisse 3 kuu jooksul kokku?

Arvutamine.

(Kuupäev)

4) $7 \cdot 100 =$

5) $100 \cdot 2 =$

6) $3 \cdot \dots = 600$

$4 \cdot 200 =$

$400 \cdot 2 =$

$2 \cdot \dots = 800$

$3 \cdot 300 =$

$300 \cdot 3 =$

$5 \cdot \dots = 1000$

$10 \cdot 100 =$

$500 \cdot 2 =$

$3 \cdot \dots = 900$

$9 \cdot 100 =$

$200 \cdot 4 =$

$2 \cdot \dots = 600$

7) $600 : 2 =$

8) $600 : 200 =$

9) $800 : \dots = 400$

$800 : 4 =$

$700 : 700 =$

$700 : \dots = 7$

$900 : 3 =$

$800 : 100 =$

$\dots : 300 = 2$

$1000 : 2 =$

$400 : 200 =$

$\dots : 5 = 200$

10) $300 + 2 \cdot 200 =$	11) $600 + 800 : 2 =$	12) $200 \cdot 4 - \dots = 100$
$800 - 4 \cdot 100 =$	$800 - 500 : 5 =$	$300 \cdot 2 + \dots = 900$
$900 - 3 \cdot 300 =$	$700 + 600 : 3 =$	$400 \cdot 2 - \dots = 200$
$100 + 8 \cdot 100 =$	$1000 - 1000 : 2 =$	$900 : 3 + \dots = 500$

Vaba töö: Võtan raha 50-ne sendi kaupa kuni 10-ne kroonini.

$$50 + 50 = \dots \text{ s. (1 kr.)}$$

$$100 + 50 =$$

$$150 + 50 =$$

38. Liitmise ja lahutamise kordamine.

Aias I.

1) Kooliaed on 85 m pikk ja 58 m lai.

Aia üks külg on teisest pikem m võrra.

2) Kell 9.20 mindi aiatööle $1\frac{1}{2}$ tunniks.

Töö tuleb lõpetada kell

3) Nädala jooksul töötati aias: 2-1 päeval à pool tundi, 3-el päeval à 1 tund ja ühel päeval 1 tund 20 min. Kui palju aega töötati aias nädala jooksul?

Vastus:

Arvutamine.

(Kuupäev)

2	7	8	4	9	
8	4	5	6	8	
6	9	3	7	5	
3	8	7	6	4	
5	6	9	8	7	

4) Liidan arvud veergudes ülalt alla ja ridades vasakult paremale. Järelekatsumisel liidan vastupidises järjekorras — alt üles ja paremalt vasakule.

Kuidas saan hõlpsamini arvutada (ülesandeis 5—8)?

5) $\begin{array}{r} 18 \\ 24 \\ 16 \end{array} \begin{array}{r} 26 \\ 35 \\ 24 \end{array} \begin{array}{r} 47 \\ 36 \\ 13 \end{array} \begin{array}{r} 25 \\ 38 \\ 22 \end{array} \begin{array}{r} 17 \\ 45 \\ 15 \end{array}$

6) $\begin{array}{r} 35 \\ 19 \\ 21 \end{array} \begin{array}{r} 28 \\ 33 \\ 37 \end{array} \begin{array}{r} 46 \\ 25 \\ 25 \end{array} \begin{array}{r} 24 \\ 24 \\ 24 \end{array} \begin{array}{r} 38 \\ 38 \\ 16 \end{array}$

7) $32 + 49 =$	$19 + 37 =$	8) $82 - 49 =$	$51 - 28 =$
$67 + 29 =$	$59 + 23 =$	$76 - 59 =$	$71 - 47 =$
$46 + 39 =$	$24 + 59 =$	$97 - 39 =$	$61 - 36 =$
$27 + 59 =$	$29 + 39 =$	$64 - 49 =$	$91 - 55 =$
$39 + 29 =$	$49 + 49 =$	$88 - 29 =$	$81 - 43 =$

Vaba töö: Vähendan allpool antud arve 46, 38, 17, 29 võrra.

	<u>8 2</u>	<u>9 4</u>	<u>6 3</u>	<u>1 0 0</u>	<u>9 2</u>	<u>8 3</u>	<u>6 4</u>	<u>5 5</u>
- 46	3 6							
- 38	4 4							
- 17								
- 29								

39. Korrutamise kordamist.

Aias II.

Arvutamine.

(Kuupäev)

1) Aias kasvab õunapuid 4 rida, 5 puud reas, ja marjapõõsaid 6 rida, 7 põõsast reas. Marjapõõsaid on võrra rohkem kui õunapuid.

2) Kapsataimed istutatakse ridadena poole meetri kaugusel üksteisest, igas reas 12 taime.

a) Mitu taime on 8-s reas? b) Kui pikk on iga rida?

Vastused: a) b)

3) $7 \cdot 6 =$ $7 \cdot 8 =$ 4) $\cdot 9 = 36$ $7 \cdot \dots = 49$

$6 \cdot 8 =$ $8 \cdot 9 =$ $\cdot 6 = 48$ $4 \cdot \dots = 28$

$9 \cdot 6 =$ $6 \cdot 7 =$ $\cdot 8 = 64$ $6 \cdot \dots = 54$

$8 \cdot 7 =$ $6 \cdot 9 =$ $\cdot 9 = 63$ $9 \cdot \dots = 45$

$9 \cdot 9 =$ $4 \cdot 8 =$ $\cdot 8 = 56$ $8 \cdot \dots = 72$

5) $3 \cdot 13 =$ $12 \cdot 6 =$ 6) $\cdot 15 = 90$ $\cdot 7 = 84$

$4 \cdot 18 =$ $15 \cdot 5 =$ $\cdot 17 = 68$ $\cdot 4 = 52$

$6 \cdot 14 =$ $19 \cdot 4 =$ $\cdot 14 = 56$ $\cdot 3 = 51$

$5 \cdot 17 =$ $13 \cdot 7 =$ $\cdot 18 = 90$ $\cdot 8 = 88$

$7 \cdot 12 =$ $16 \cdot 6 =$ $\cdot 12 = 96$ $\cdot 6 = 96$

7) $2 \cdot 24 =$	$3 \cdot 23 =$	8) $25 \cdot 3 =$	$23 \cdot 4 =$
$3 \cdot 28 =$	$4 \cdot 25 =$	$33 \cdot 3 =$	$26 \cdot 3 =$
$2 \cdot 37 =$	$3 \cdot 31 =$	$22 \cdot 4 =$	$46 \cdot 2 =$
$2 \cdot 48 =$	$2 \cdot 29 =$	$36 \cdot 2 =$	$31 \cdot 3 =$
$3 \cdot 32 =$	$2 \cdot 47 =$	$42 \cdot 2 =$	$24 \cdot 4 =$

Vaba töö: Kirjutan arve, mis on allpool antud arvudest 4, 2, 5, 3 korda suuremad.

	12	16	19	14	17	11	15	18	13	20
· 4	48
· 2
· 5
· 3

40. Korrumamise ja jagamise kordamist.

Aias III.

Arvutamine.

(Kuupäev)

1) Kaalikaid istutatakse ridadesse (vagudesse), üks taim teisest 25 cm kaugusel. Mitu taime saab istutada 10 m pikale vaole? Vastus:

2) 100 kapsataime maksab senti.

800 taime eest tuleb maksta senti.

Kuidas tuleb jagada:

3) $\underline{56 : 2 =}$ $\underline{72 : 2 =}$ $\underline{94 : 2 =}$

$40 : 2 =$

$16 : 2 =$

4) $\underline{57 : 3 =}$ $\underline{78 : 3 =}$ $\underline{96 : 3 =}$

5) $\underline{52 : 4 =}$ $\underline{76 : 4 =}$ $\underline{85 : 5 =}$

6) $36 : 9 =$ $81 : 9 =$ 7) $64 : \dots = 8$ $\dots : 8 = 6$
 $56 : 8 =$ $42 : 7 =$ $42 : \dots = 7$ $\dots : 7 = 5$
 $72 : 9 =$ $63 : 9 =$ $36 : \dots = 9$ $\dots : 9 = 9$
 $63 : 7 =$ $56 : 7 =$ $54 : \dots = 6$ $\dots : 6 = 9$

8) $43 : 8 =$ (j.) 9) $39 : 5 =$ 10) $70 : \dots = 8$ (j.6)
 $57 : 9 =$ $44 : 7 =$ $47 : \dots = 9$ (j.2)
 $62 : 7 =$ $35 : 8 =$ $\dots : 7 = 9$ (j.4)
 $46 : 6 =$ $59 : 6 =$ $\dots : 8 = 4$ (j.6)

11) $72 : 12 =$ $90 : 18 =$ 12) $88 : 22 =$ $72 : 24 =$
 $84 : 14 =$ $75 : 15 =$ $52 : 26 =$ $96 : 32 =$
 $68 : 17 =$ $64 : 16 =$ $99 : 33 =$ $75 : 25 =$
 $91 : 13 =$ $96 : 12 =$ $94 : 47 =$ $92 : 23 =$
 $76 : 19 =$ $51 : 17 =$ $84 : 28 =$ $74 : 37 =$

Vaba töö (peastarvutamiseks): Jagan antud arve 6, 8, 9 ja 7-ga. Jäägi kirjutat jagatise kõrvale sulgudesse.

<u>69</u>	<u>85</u>	<u>94</u>	<u>78</u>	<u>68</u>	<u>86</u>	<u>74</u>	<u>95</u>
$: 6$	$11 (3)$	\dots	\dots	\dots	\dots	\dots	\dots
$: 8$	\dots	\dots	\dots	\dots	\dots	\dots	\dots
$: 9$	\dots	\dots	\dots	\dots	\dots	\dots	\dots
$: 7$	\dots	\dots	\dots	\dots	\dots	\dots	\dots

41. Mitmesuguseid harjutusi.

Aias IV.

Arvutamine.

(Kuupäev)

1) Külvist kuni esimese viljani kulub kurgil 12—14 nädalat, see on kuni päeva.

2) Porgandiseemnete idanemine kestab 2—3 nädalat. Porgandid külvati 10. mail. Tõusmeid võib oodata kuni maini.

3) $4 \cdot 16 + 26 =$	$90 : 2 + 28 =$	$56 + 85 : 17 =$
$3 \cdot 17 + 38 =$	$76 : 4 - 19 =$	$28 - 92 : 23 =$
$16 \cdot 3 - 19 =$	$75 : 5 + 26 =$	$47 - 64 : 16 =$
$26 \cdot 2 - 37 =$	$81 : 3 - 18 =$	$58 + 76 : 19 =$

4) $3 \cdot 12 + 18 \cdot 2 =$	$72 : 9 + 72 : 12 =$	$6 \cdot 9 + 48 : 8 =$
$4 \cdot 17 - 14 \cdot 3 =$	$85 : 5 - 69 : 23 =$	$9 \cdot 7 - 56 : 7 =$
$6 \cdot 9 - 13 \cdot 4 =$	$56 : 4 + 74 : 2 =$	$72 : 8 + 14 \cdot 4 =$
$3 \cdot 18 + 2 \cdot 19 =$	$63 : 7 + 81 : 9 =$	$84 : 3 + 13 \cdot 5 =$

5) $2 \cdot 45 + \dots = 95$	$72 : 8 + \dots = 20$ \cdot = 48
$3 \cdot 28 + \dots = 92$	$64 : 4 - \dots = 8$ \cdot = 68
$5 \cdot 15 + \dots = 98$	$87 : 3 + \dots = 44$ \cdot = 75
$12 \cdot 6 - \dots = 25$	$92 : 4 - \dots = 15$ \cdot = 96
$16 \cdot 3 + \dots = 74$	$96 : 24 + \dots = 100$ \cdot = 72

Kuidas arvutada hõlpsamini?

$$6) \quad 2 \cdot 19 = 2 \cdot \overset{40}{20} - 2 = \quad 2 \cdot 39 =$$

$$4 \cdot 19 = \quad 3 \cdot 19 =$$

$$3 \cdot 29 = \quad 2 \cdot 29 =$$

$$2 \cdot 49 = \quad 5 \cdot 19 =$$

Vaba töö: Kirjutan arve, mis on allpool antud arvudest 4, (5, 2, 6) korda väiksemad. (Kui üks arv teisega jäägita ei jagu, siis tõmban vastuse asemele kriipsu).

84 90 96 72 80 78 70 88 75 66

$$: 4 \quad 21 \quad \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots$$

$$: 5 \quad \text{—} \quad \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots$$

$$: 2 \quad \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots$$

$$: 6 \quad \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots \dots$$

42. Kordamist.

- 1) Kirjutan omale kohale nimetused: *summa, 1. liidetav, 2. liidetav, vahe, lahutatav, vähendatav.*

(Kuupäev)

$$26 + 15 = 41$$

$$50 - 24 = 26$$

- 2) Kirjutan omale kohale nimetused: *korrutis, jagatis, jagatav, jääk, jagaja, korrutaja, korrutatav.*

$$6 \cdot 8 = 48$$

$$70 : 6 = 11 (\dots)$$

- 3) Kirjutan lühendatud nimetustega kõik tuttavad mõõdud:

Pikkusmõõdud:

Raskusmõõt: Vedelikkude-mõõt:

Ajamõõdud:

- 4) Rahad — vasest: 1-sendine,

valgest metallist:

kollas. metallist: hõbedast:

paberrahad:

- 5) Arvutan 17, 42, ja 28 summa?
- 6) Arvutan 67 ja 76 vahe?
- 7) Arvutan 8 ja 12 korrutise?
- 8) Arvutan 84 ja 7 jagatise?
- 9) Jagaja on 8, jagatis on ka 8. Jagatav on, sest
 : =

Vaba töö: Valin ise sobivaid arve tabelis olevate arvude saamiseks (iga arvu jaoks kaht viisi).

3-e arvu summad

80 72 96 100

Vahed

9 27 46 75

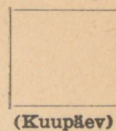
Korrutised

56 65 72 92

Jagatised

7 9 13 24

43. Üldine kordamine (test).

$1) 24 + 46 =$

$2) 29 + 69 =$

$5) 200$

400

$3) 83 - 35 =$

$4) 72 - 39 =$

300

$$\begin{array}{r} 6) 8 \\ 4 \\ 5 \\ \hline 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7) 26 \\ 35 \\ 18 \\ \hline 25 \end{array}$$

$8) 9 + 6 + 11 + 7 + 15 =$

$9) 87 - 6 - 18 - 4 - 12 =$

$10) 62 + 9 - 5 + 32 - 4 =$

$11) 8 \cdot 7 =$

$17) 3 \cdot 300 =$

$23) 84 : 12 =$

$12) 6 \cdot 9 =$

$18) 400 \cdot 2 =$

$24) 600 : 2 =$

$13) 4 \cdot 18 =$

$19) 63 : 7 =$

$25) 900 : 300 =$

$14) 16 \cdot 5 =$

$20) 49 : 7 =$

$26) 9 \cdot 8 - 16 =$

$15) 3 \cdot 26 =$

$21) 81 : 3 =$

$27) 6 \cdot 7 + 49 =$

$16) 29 \cdot 2 =$

$22) 96 : 16 =$

$28) 72 : 8 - 9 =$

$29) 32 + 24 \cdot 2 =$

$33) 1 \text{ t. } 35 \text{ min.} + 30 \text{ min.} = \dots \text{ t.} \dots \text{ min.}$

$30) 42 - 42 : 7 =$

$34) \text{ k. } 8\text{-st poole } 2\text{-ni on } \dots \text{ t.} \dots \text{ min.}$

$31) 7 \cdot 8 + 3 \cdot 9 =$

$35) \text{ k. } 19.30 \text{ on } 12\text{-tunnise kella järgi } \dots$

$32) 64 : 4 - 75 : 25 =$

$36) 48 \text{ päeva on } \dots \text{ näd.} \dots \text{ päeva.}$

$37) 3 \text{ dm } 5 \text{ cm} = \dots \text{ cm}$

$38) \frac{1}{2} \text{ km on } \dots \text{ m}$

$39) 80 \text{ s.} + 1 \text{ kr. } 20 \text{ s.} = \dots$

$40) \text{ Raha on } 1 \text{ kr. } 75 \text{ s., } 2 \text{ kr-ni puudub } \dots \text{ s.}$

Arvutamine.

41) Ema ostis 2 kg suhkrut, (46) s. kilo.
Mitu senti sai ta 2-st kroonist tagasi?

.....

42) Meeter riidet maksab 4 krooni. Kui
palju maksab $2\frac{1}{2}$ m sama riidet?

.....

43) Mitu tundi ja mitu minutit kulub au-
tol 80 km sõitmiseks, kui ta 10 minu-
tiga sõidab 8 km?

44) Mitu 12-sendist pliiatsit saab osta
1 kr. eest? Mitu senti jääb järele?

.....

45) Koolipidu algas kell 18.00, lõppes
kell 23.00. Pidus kestis

46) Veerand 52-st on

47) 49 ja 35 vahe on

48) 72 ja 2 jagatis on

49) Suurendan 28-at 12-ne võrra. Saan
.....

50) Vähendan 84-ja 4 korda, saan

Õige	Vale	Lahendamata
.....

rch

A-9742

i